

Проскурін Д.Р.

студент,

Науковий керівник: Варивончик А.В.

кандидат мистецтвознавства, доцент,

Інститут мистецтв

Київського університету імені Бориса Грінченка

ПОРІВНЯННЯ ТА ПРИКЛАДИ «ГРОТЕСКНОСТІ» ОБРАЗІВ АКТОРА ДЖОННІ ДЕППА

Кіно було винятково образотворчим (візуальним) мистецтвом аж до кінця 1920-х, але ці прогресивні німі фільми посідали значне місце у тогочасній культурі. На початку ХХ століття у фільмах почала розроблятися оповідна структура. Окремі сцени почали об'єднуватися задля зв'язної розповіді. Сцени пізніше розбивалися на різні кадри різних розмірів та точок зору. Інші прийоми (наприклад, рух камери) теж реалізувалися як ефективний спосіб розгортання сюжету. Щоб не тримати аудиторію в тиші, власники кінотеатрів наймали піаністів, орган чи цілий оркестр, щоб грати музику відповідно до настрою фільму у кожен конкретний момент. На початку 1920-х більшість фільмів виходили з вже підготовленим списком музичних композицій для цих цілей, або навіть з повним набором звукозаписів, що створювалися для значних кінопродуктів [2].

Розвиток європейського кіно був перерваний початком Першої світової війни. У той час у США кіноіндустрія почала швидко розвиватись разом з появою Голівуду. Проте у 1920-х європейські кіномитці, такі як Сергій Ейзенштейн та Фрідріх Вільгельм Мурнау продовжували свою справу. У 1920-х нові технології дозволили кіновиробникам додавати до кожного фільму звукову доріжку з мовленням, музикою чи звуковими ефектами, що відповідали дії на екрані [6].

Наступним важливим кроком у розвитку кіно було введення кольору. Додавання звуку швидко замінило німі фільми і музикантів у кінотеатрах, а от колір був прийнятий більш поступово. Публіка відносно байдуже ставилась до кольорових фільмів. Проте з розвитком кольорових технологій вони стали такі ж доступні, як і чорно-білі, і після Другої світової війни дедалі більше фільмів знімалися у кольорі. Цьому сприяла американська кіноіндустрія, що розглядала колір як необхідну складову для приваблення аудиторії у конкуренції з телебаченням, котре залишалось чорно-білим аж до середини 1960-х. Наприкінці 1960-х колір став нормою для всіх кіновиробників [6].

В 50-70-х роках ХХ століття відбувалися певні зміни у виробництві та стилі фільмів. Новий Голівуд, французька Нова хвиля, розвиток кіноосвіти та незалежних кіновиробників – все це найбільш сформувало кінопроцес другої половини 20-го століття. У 1990-х роках почали впроваджуватись цифрові технології, і у 21-му столітті вони вже стали нормою [5].

Відомий американський актор Джонні Депп знімався в кінострічках багатьох режисерів, серед яких: Тім Бертон («Едвард – руки-ножиці», 1990,

«Ед Вуд», 1994, «Сонна лощина», 1999 та багато інших), Емір Кустуріца (Арizonська мрія», 1993), Джим Джармуш («Мрець», 1995), Террі Гілліам (Страх і ненависть в Лас-Вегасі», 1998), Роман Поланські («Дев'ять брами», 1999), Джуліан Шнабель («Доки не настане ніч», 2000), Ласс Халлстрем («Шоколад», 2000) та інших [1].

Головним кінорежисером для актора, який найбільше звертається у своїх стрічках до гротеску та відкрив Джонні Деппа, як актора гротеску та казок є Тім Бертон.

Кінорежисер Тім Бертон (Тімоті Вільям Бертон) говорив, що з актором Джонні Деппом: *«Працювати – насолода. Я люблю акторів, яким подобається ставати своїми персонажами. Деякі актори роблять кар'єру просто будучи самими собою перед камерою. Але я завжди любив тих характерних акторів, яким подобається ставати різними істотами. І Джонні з їх числа. У «Едварді руки-ножиці» він не розмовляє, в «Еде Вуді» не затикається, в «Суїні Тодд» співає. Він робить щось нове в кожному фільмі. Він може робити все. Я бачив це»* [8].

Неодноразово Д. Депп грав в фільмах пов'язаних з химерними, гротескними художніми образами.

Гротеск – тип художньої образності, який ґрунтується на химерному поєднанні фантастичного і реального, прекрасного і потворного, трагічного і комічного, життєподібного і карикатурного. Гротеск – найвищий ступінь комічного. Особливо яскраво виявляються сатиричні форми гротеску [1].

Джонні Депп, народився 9 червня 1963 року в невеликому американському містечку Овенсборо. Його батько, Джон Крістофер Депп Старший, працював інженером-будівельником, а його мати, Бетті Сью Палмер – офіціанткою. У нього дві сестри – Деббі і Крісті, і брат Деніел. Коли Джонні виповнилося 7 років, його родина переїхала до Флориди, де його батько зайняв кращу посаду у приморському місті (<https://kino-teatr.ua/uk/person/depp-johnny-445.phtml>).

Починаючи з 12 років Джонні захоплювався музикою. Мати подарувала йому електрогітару, і Депп почав грати в групі в гаражі. Перший гурт було названо в честь подруги Джонні – Мередіт. Через рік після розлучення батьків Джонні кинув школу, щоб стати рок-музикантом. Отримав перші гонорари при виступах у місцевих барах і клубах. Однак справи гурту йшли не найкращим чином, тому він припинив своє існування ще до того, як став популярним. Потім був гурт «TheKids», «Дітки», який був досить локально успішним; «Дітки» переїхали в Лос-Анжелес, змінили назву на «SixGunMethod» і розпались (<https://kino-teatr.ua/uk/person/depp-johnny-445.phtml>).

Депп згодом співпрацював з групою Rock City Angels і був співавтором їх пісні «Марія», яка з'явилася на Rock City Angels – дебют Geffen Records під назвою Блюз молодого людини/Young Man's Blues. Приблизно в цей час Джонні одружився із Лорі Еллісон (шлюб проіснував близько двох років), що познайомила його із Ніколасом Кейджем. Джонні одержав першу невелику роль у фільмі «Кошмар на вулиці В'язів». Перші гонорари Депп витрачав на уроки акторської майстерності. Незабаром Депп знявся у серіалі «21 Jump Street». Серіал став хітом, а Депп – улюбленцем публіки (<https://kino-teatr.ua/uk/person/depp-johnny-445.phtml>).

На його рахунку на даний момент понад 70 фільмів з його участю, більш ніж у половині з яких, Джонні відіграв головні ролі (<https://kino-teatr.ua/uk/person/depp-johnny-445.phtml>).

Аналізуючи творчій досвід видатного актор Д.Д. можемо зазначити, що він вносить в сучасне кіномистецтво великий вклад граючи ролі. На мою думку, Джонні Депп як актор та його акторська гра дуже чітко підходить до розкриття поняття «гротеск». Багато видань вважають Джонні Деппа загально признаним майстром гротеску, абсурду та казки. Я, як його прихильний фанат, вважаю його дуже талановитим та безперечно професійним актором, яскравим представником таких жанрів всесвітнього кіномистецтва, як: драма, комедія, трилер та трагікомедія.

Список використаних джерел:

1. Вікіпедія. Джонні Депп. Біографія. Фільмографія. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
2. Вікіпедія. Тім Бертон (Тімоті Вільям Бертон). URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
3. Гротеск – тайна в карикатуре. URL: <http://anysite.ru/publication/grotesk> (дата звернення: 20.04 2019).
4. Гротеск: от античных фресок до сказок Гофмана. URL: <https://postnauka.ru/talks/91199>
5. Інтерв'ю Тіма Бертона до видавництва popcornnews.ru. URL: <https://www.popcornnews.ru/>
6. Культура и культурология. Справочник. Гротеск. URL: <http://www.artap.ru/cult/grotesque.htm>
7. AFP. Агенство Франс Прес. Прямий текст від актора, до одного з інтерв'ю. URL: <https://ukr.segodnya.ua/lifestyle/showbiz/dzhonni-depp-priznalsya-hto-odnazhdy-chut-ne-umer-ot-peredozirovki-narkotikov-539104.html>
8. IMDb. Internet Movie Database. «21 Jump Street». URL: https://www.imdb.com/title/tt0092312/?ref_=nv_sr_3?ref_=nv_sr_3

Тупік В.О.

аспірант,

Київський університет імені Бориса Грінченка

СЮЖЕТНИЙ ЕКСЛІБРИС ЯК ПРОВІДНА ФОРМА СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО КНИЖКОВОГО ЗНАКУ

Ще з середини ХХ століття книжковий знак був об'єктом, що позначав власника певного книжкового видання або бібліотеки, проте починаючи з 1990-х років екслібрис стає предметом мистецтва. У зв'язку з тісним використанням технік друку, його відносять до графічного мініатюрного мистецтва, завдяки його невеликій формі. Разом з тим митці почали надавати більшу перевагу ідеї, змістовому наповненню, смислу та техніці виконання. Утилітарні функції відійшли на дальній план, а книжковий знак став предметом цікавості колекціонерів та мистецтвознавців.

Свою історію розвитку екслібрис розпочав з появою книги, а перші його форми представлені зразками, що передували його появі, проте не маючи чіткої